

Maden Sektöründe Meslek Hastalıkları

Madenciyim: Karşılaşabileceğim meslek hastalıkları nelerdir?

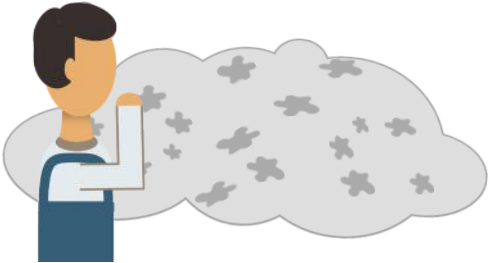
Madende çalışıyorsanız tozlu, sıcak, gürültülü, dar ve kapalı ortamlarda çalıştığınızı söyleyebiliriz. Gerekli önlemler alınmadığı takdirde çalışma koşullarınız sebebiyle meslek hastalığına yakalanma riskiniz yüksektir. Karşılaşabileceğiniz sorunları sıralayalım:

Toza Maruziyet Kaynaklı Sorunlar:

Yanma, kırma, parçalanma, delme ve öğütme işlemleri sırasında toza maruz kalıyor olabilirsiniz. Eğer çalıştığınız yerde gerekli önlemler alınmıyorsa bu tozlar havada solunabilir halde bulunur. Özellikle yeraltında çalışıyorsanız, ortamın havalandırılması için kullanılan araçlar tozun taşınmasına sebep olabilir.

Toz maruziyeti nedeniyle yaşayabileceğiniz hastalıklar ve belirtileri şunlardır:

Mesleki astım: Öksürük, göğüste şişkinlik hissi, nefes darlığı, hırıltı.

Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAH): Temel olarak solunum yolunun daralmasıyla kendisini gösteren bir hastalıktır.

İlk dönem belirtileri; öksürük, balgam çıkarma, nefes darlığı, solunum güçlüğüdür. İleri dönemlerdeyse ayaklarda şişme, iştahsızlık ve kilo kaybı yaşanır.

Asbestoz: Yapısında asbest bulunan bir madende çalışıyorsanız, bu hastalığa yakalanma riskiniz vardır.

- Solunum yetmezliği,
- Hiper tansiyon,
- Kalp yetmezliği,
- Akciğer kanseri gibi tehlikeli

sonuçlara varabilir.

Maruziyetin başlangıcı ile etkilerinin ortaya çıkması uzun yıllar alabilir.

İlk dönem belirtileri öksürük, balgam ve göğüs ağrısı gibi diğer akciğer hastalıklarıyla benzerlik gösterir.

Silikozis: Silika tozu yer kabuğunda en çok bulunan bileşiklerden biridir. Bu sebeple kayaçların delinmesi, patlatılması ve parçalanması gibi işlemleri gerçekleştiriyorsanız silika tozuna maruz kalıyor olabilirsiniz. Diğer akciğer rahatsızlıklarıyla benzer ilk dönem belirtileri görülen silikozis, ilerleyen dönemlerde kilo kaybı, hipertansiyon, ödem ve cilt değişikliklerine sebep olur.

Maruz kaldığınız tozun yoğunluğuna, parçacık boyutuna ve maruziyet süresine bağlı olarak hastalığın etkileri ve ilerleyişi değişebilir. Ancak ölümcül sonuçlara varabilen bu hastalığın tedaviyle gerilemesinin mümkün olmadığını belirtelim.

Önemli!

Meslek hastalıkları denildiğinde ilk akla gelen sorunlardan biri akciğer hastalıklarıdır. Bu sebeple solunumla ilgili herhangi bir problemle karşılaştığınızda toza maruziyetiniz ısrarla sorgulanmalıdır.

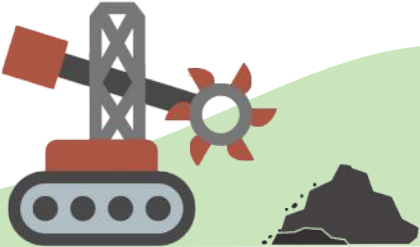

Titreşimli Makine Kullanımı

Kaynaklı Sorunlar:

Kaya kırıcılar, kompaktörler, yontma çekicileri, kesici diskler, kumlama ve taşlama makineleri gibi sektörde kullanılan birçok araç, uzun süre kullandığınız durumda parmaklarınızda ve ellerinizde karıncalanmaya sebep olabilir. Bu ilk belirtilerden biridir. İlerleyen dönemlerdeyse dokunma duyusunda azalma hissedebilirsiniz. El bileğinizde sinir sıkışması fark edebilirsiniz.

Karpal Tünel adı verilen bu rahatsızlığın belirtileri şunlardır:

- Elleri kullanma güçlüğü,
- El, dirsek ve omuzlarda ağrı,
- Ellerde üşüme ve hassasiyet.

Beyaz parmak hastalığı (Raynaud hastalığı) karşılaşılabileceğiniz bir diğer sorundur. Bu hastalık genellikle el ve ayak parmaklarındaki kan damarlarının daralması ve kanın derinin yüzeyine ulaşamaması sebebiyle oluşur. Hastalık sebebiyle ciltte beyaz ve mavi bir görüntü ortaya çıkar. Hastalık ilerlediğindeyse ciltte yaralar ve doku ölümleri görülür.

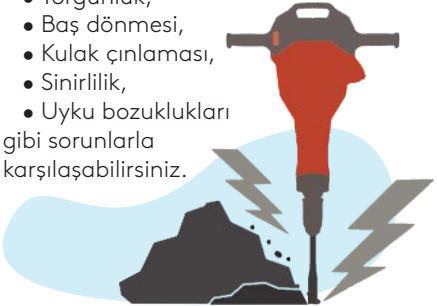
Gürültü Kaynaklı Sorunlar:

Kesme makineleri, elektrikli lokomotifler, yükleyiciler, yüzey kazıcılar gibi birçok makine yüksek seviyelerde gürültüye neden olur.

Makinelerin yanısıra havalandırma için kullanılan araçlar da sürekli çıkarttıkları seslerle rahatsız edicidir. Bu gürültülere sürekli ve uzun süre boyunca maruz kalıyorsanız;

- Geçici ya da kalıcı işitme kaybı,
- Yorgunluk,
- Baş dönmesi,
- Kulak çınlaması,
- Sinirlilik,
- Uyku bozuklukları

gibi sorunlarla karşılaşabilirsiniz.

Sıcaklık Kaynaklı Sorunlar:

Yeraltı madenlerinde çalışıyorsanız sıcaklık sizin için büyük bir sorun olabilir. Yaptığınız iş sırasında fiziksel olarak hareketli olmanız, işçi sayısının çokluğu, nem, kullanılan ekipmanların sıcaklığı daha da rahatsız edici bir ortam sıcaklığına sebep olmaktadır.

Hissedilen bu sıcaklık şu sorunları yaşamamanıza neden olabilir:

- Isı bitkinliği,
- Sıcak çarpması,
- Isı krampları
- Aşırı duyarlılık,
- Konsantrasyon bozukluğu.

Karanlık Kaynaklı Sorunlar:

Karanlık sebebiyle göze fazla yüklenmek baş ağrısı, yorgunluk ve görme bozukluklarına sebep olur. Özellikle yeraltı maden ocağında çalışıyorsanız risk altında olduğunuzu söyleyebiliriz. Yeraltında 25- 30 sene boyunca çalışan işçilerde görülmesi sebebiyle maden işçileri nistagmusu olarak bilinen hastalığa yakalanabilirsiniz.

Bu hastalığın belirtileri şunlardır:

- Baş ağrısı,
- Dengesizlik,
- Parlak ışıkta gözde duyarlılık,
- Uykusuzluk,
- Güvensizlik.

Önemli!

Hastalıkların belirtileri birbirine benzerdir.

Kesin teşhis için bir doktora başvurmanızı ve yaptığınız işle ilgili detaylı bilgi vermenizi öneririz.

Çalışma Pozisyonu Kaynaklı Sorunlar:

Ağırlık kaldırmanız, uzun süre aynı pozisyonda kalarak veya aynı hareketi tekrarlayarak çalışmanız sırt ve kas ağrılarınıza neden olur. İleriki dönemlerde ise iskelet sistemi rahatsızlıkları ortaya çıkabilir. Ağırlık kaldırmanız sebebiyle belinizde düzleşme, incinme, kayma gözlemleyebilirsiniz.

Sık karşılaşılan hastalıklardan biri olan bel fıtığı ağır fiziksel çalışma sonucunda ortaya çıkar ve belirtileri şunlardır:

- Bel ve çevresinde ağrı hissetme,
- Öksürme, hapşırma gibi durumlarda ağrıda artış,
- Belde eğrilik,
- Adelelerde kasılma,
- Ayak ve bacak reflekslerinde azalma hissi.

Bir diğer iskelet sistemi rahatsızlığı, kas ve kemiklerinizi birbirine bağlayan tendonlarda hissedilen rahatsızlıktır. Vücutun aşırı zorlanması sebebiyle ortaya çıkan bu sorunun belirtileri;

- Tendonda yanma, ağrı ve şişkinlik,
- Dokunmaya duyarlılık,
- Hareket kabiliyetinde azalmadır.

Bir diğer rahatsızlık, eklem ve kemiklerin birbirine sürtünmesini engelleyen kaygan sıvı ile dolu keselerin zarar görmesiyle oluşur.

Bursit adı verilen bu hastalık omuz, dirsek, kalça, diz ve topuk gibi bölgelerde görülür. Bu bölgelerde ağrı ve ağrı hissedilen yerde şişkinlik bursitin belirtileri arasındadır.

Ayrıca bu bölgenin vücudunuzun geri kalanına nazaran daha sıcak olduğu görülür.

Madenciyim:

Doğru alışma yöntemi nedir?

Toza Maruziyet Kaynaklı Sorunlara zmler:

İşe alınırken sağlık muayenenizin yapılıp yapılmadığını hatırlamaya çalışın. Normal şartlarda genel sağlık muayenesinden sonra işe alınmiş olmanız gerekir. Ayrıca solunum yollarınızda bir sorun olup olmadığının belli aralıklarla kontrol edilmesi şarttır. 6 ayda bir göğüs radyografileriniz çekilmelidir.

Toz oluşumunu önleyici/azaltıcı tedbirler alınmalıdır. Bunlardan biri toz emiş sistemlerinin olması bir diğeriyse çalıştığınız ortamın hava-landırma sisteminin etkin bir şekilde çalışmasıdır. Çalıştığınız ortamın toz ölçümü yapılmalıdır. Koruyucu ekipman olarak tozluk, maske ve baret kullanmalısınız.

Titreşimli Makine Kullanımı

Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

Çalışma saatlerinin uzatılmaması, sık sık mola verilmesi, kimsenin uzun süre titreşimli makine kullanmak zorunda kalmayacağı bir işbölümü düzenlemesi gereklidir.

Titreşim maruziyeti daha düşük olan makineler işveren tarafından seçilmeli ve bu makinelerin bakımları yapılmalıdır.

İşe giriş ve periyodik muayenelere ek olarak omurga ve bel graflerinizin çekilmesi faydalı olur.

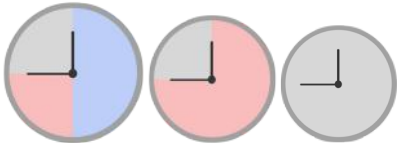

Önemli!

İşiniz her ne olursa olsun, sağlığını korumak için iş sırasında sık sık mola vermek ve çalışma saatlerinin uzun sürelere yayılmasını önlemek gereklidir. Hukuki olarak haftada 37,5 ve günde 7,5 saatten fazla çalıştırmanız yasalara aykırıdır.

Fazla mesaiye kalmanız olağanüstü denilebilecek zorunlu durumlarda mümkündür. Bu şekilde bir durum olduğunda, mesaiye kaldığınız her saat için ücretiniz en az %100 zamlı ödenmelidir.

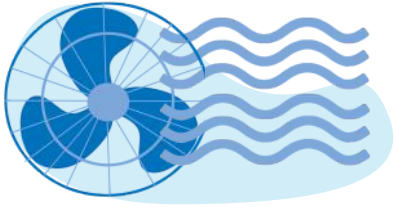
Maden ocaklarında kadınların ve 18 yaşını doldurmamış kişilerin çalışması ise yasaktır.

Gürültü Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

Sorun ortaya çıkmadan alınması gereken önlemlerden biri işe giriş muayeneleridir. Bu muayeneler sırasında gürültünün yan etkilerine karşı risk altında olan grup belirlenmelidir. Bu sayede riskli gruptaki işçilerin gürültülü işten uzak tutulması sağlanabilir. Ayrıca periyodik muayenelerle bir sorun olup olmadığı kontrol altına alınmalıdır. Çalıştığınız ortamın gürültü ölçümleri yapılmalı ve sorun oluşturacak yükseklikteki seslere uzun süre maruziyetiniz engellenmelidir. Maruz kaldığınız süre zarfında kullanmanız üzere kulak koruyucusu sağlanmalıdır.

Sıcaklık Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

Bulduğunuz ortamdaki ısı ve nemi kontrol altına alacak havalandırma sistemi ilk önlemlerden birisidir.

Düzenli sağlık kontrolleri gereklidir.

Bu kontroller sırasında oksijen alım kapasitesine ve kapasitede değişiklik olup olmadığına dikkat edilmelidir.

Daha az ısı yayan makineler tercih edilmelidir.

Sık sık mola verilmeli ve molalarda dinlenebileceğiniz serin odalar ve tüketebileceğiniz soğuk içecekler bulunmalıdır.

Karanlık Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

Maden ocağı kurulma aşamasında gerekli önlemlerin alınması gereklidir. Örneğin, giriş bölümü beyaz badanayla mümkün olduğunca aydınlatılmalıdır.

Ortam aydınlatması yeterli düzeyde olmalıdır. İşçilerin baretleri üzerinde taşıdıkları lamba, gerekli aydınlatmayı sağlamalı ve kolay taşınabilmelidir.

Çalışma Pozisyonu Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

Kullandığınız makinelerin yerleştirilmesi ve çevresinin düzenlenmesi, rahat çalışabileceğiniz bir şekilde ayarlanmalıdır.

Uzun süre çalışmanız engellenmelidir.

Önemli!

İşveren yaptığınız işe uygun her türlü güvenlik önlemini almakla ve sağlıklı çalışma ortamı sağlamakla yükümlüdür.

İş Kazaları

Madencilikte patlama, ve yangın sebebiyle iş kazaları yaşanmaktadır. Özellikle metan gazı ve grizu patlamaları ile kömür madeni yangınları sıklıkla ortaya çıkmaktadır. Bunların sonucunda ise göçük, karbonmonoksit zehirlenmesi ve karbondioksit boğulması gibi ölümcül kazalar oluşabilmektedir.

İş Kazalarının Önlenmesi

- Patlamaları önlemek için alçı taşı ve kireçtaşı gibi alevlenmeyen maddeler toz haline getirilerek yere serpilmelidir. Bu yöntemle patlama riski azaltılabilir.

- Gaz sızıntısı olduğunda uyarı veren aygıtlar kullanılmalıdır.

- Alevlenme ihtimaline karşı yangını haber veren ve otomatik olarak devreye giren yangın söndürme tesisatı kurulmalıdır.

- Maden, emici fanla havalandırılmalıdır. Bu sayede içeride olan hava dışarıya çıkabilir.

- Herhangi bir kaza anında sığınabileceğiniz kaçış odaları bulunmalıdır.

- İş sırasında karşılaşılabileceğiniz tehlikeler hakkında bilgilendirilmelisiniz.

- İşveren işinizle ilgili iş güvenliği eğitimi vermelidir.

Dikkat!

İş kazası geçirdim, haklarım neler?

İş kazaları sadece iş yerinde meydana gelen kazaları değil, işinizle ilgili her durumda ve işinizi icra ettiğiniz her anda geçirdiğiniz kazaları kapsamaktadır. Örneğin, işyerine gidiş ve geliş için işveren tarafından sağlanan bir taşıtta geçirilen kaza, iş kazası kapsamındadır.

İş kazası geçirmeniz durumunda işveren kazayı işyerinin bulunduğu yerdeki emniyet birimlerine ve sağlık kurumlarına bildirmekle yükümlüdür.

Kazanın gerekleŖtiđi tarihten itibaren 3 gün içerisindeyse Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmelidir. Ancak kayıtdıŖı alıŖıyorsanız iŖveren bu yükümlülükleri yerine getirmekten kaçınabilir. Bu durumda iŖ kazasının gerekleŖtiđini gösteren belgelerle birlikte baŖvuruda bulunabilirsiniz.

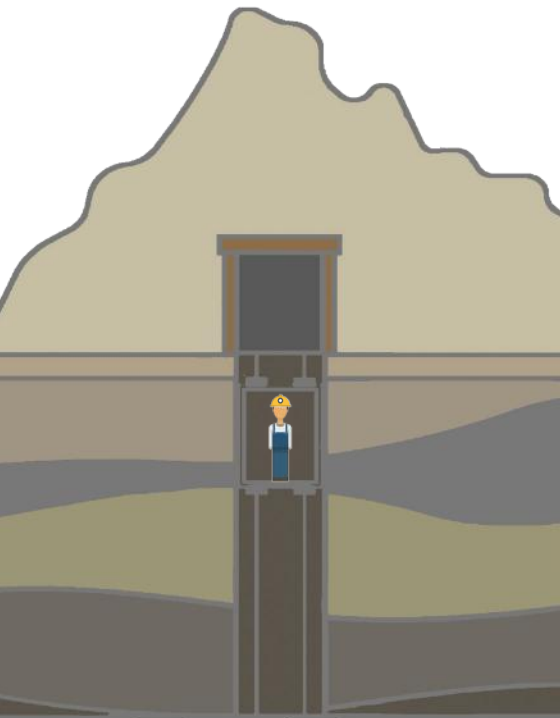
İŖ kazasının gerekleŖtiđi yerdeki Sigorta Müdürlüğüne dilekçe ile baŖvurun. Bu kurum fiziksel zararınızı tespit etmek için sizi hastaneye yönlendirecektir.

Burada sağlığınızla ilgili tetkikler tamamlandıktan sonra maluliyet oranınız belirlenir. Bu orana bağlı olarak maluliyet aylığı veya sürekli iŖgremezlik geliri alabilirsiniz. Uğradığınız zarardan dolayı iŖverene maddi/manevi tazminat davası açabilirsiniz.

Önemli!

İşveren iş kazasından öte sizi kayıtdışı çalıştırdığı için ceza ödemek zorundadır. Bu yüklü bir cezadır o yüzden işveren sizi işten atmakla tehdit ettiğinde ya da hakkınızı herhangi bir şekilde gasp ettiğinde elinizde işvereni korkutacak büyük bir koz olduğunu unutmayın.

Bu kitapçık Hrant Dink Vakfı Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Temiz Giysi Kampanyası Derneği'ne aittir ve Avrupa Birliği'nin ve/veya Hrant Dink Vakfı'nın görüşlerini yansıtmamaktadır.

Temiz Giysi Kampanyası Derneği
Adres: Kemankeş Karamustafa Paşa Mahallesi, Halil Paşa
Sokak, Ömer Abed Han, Kat 4 No 3-4
Karaköy, 34425 Beyoğlu/İstanbul, Türkiye
Telefon : +90 212 251 99 79